

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A SIBIULUI

La împlinirea unui deceniu de la alegerea primului președinte al țării

La 28 martie 1984 se împlinesc zece ani de când țara și-a desemnat pe întâiul său președinte, în persoana eminentului bărbat de stat — Nicolae Ceaușescu.

O privire retrospectivă asupra acestui deceniu prilejuește constatarea unor deosebit de însemnate realizări pe care poporul nostru le-a înscris pe toate tărimurile de activitate, sub înțeleapta conducere a Președintelui Nicolae Ceaușescu.

Chipul României socialiste de azi este acela al unui stat industrial-agrar cu o economie în continuă dezvoltare, producția industrială a țării ajungând să fie în prezent de peste 50 de ori mai mare iar cea agricolă cu circa 3,5 ori mai mare decât în anul 1938.

S-a urmărit cu consecvență, în toți acești ani, repartizarea armonioasă a forțelor de producție pe întreg teritoriul patriei noastre, ceea ce a dus la înlăturarea rămănișii în urmă a unor zone și asigurarea prosperității lor economico-sociale în pas cu ansamblul țării.

S-a pus, de asemenea, un accent deosebit pe dezvoltarea învățământului, înălțarea științei și culturii, felul suprem al politicii statului fiind desăvârșirea personalității umane și asigurarea pentru fiecare membru al societății a unor condiții de viață și de muncă din ce în ce mai bune, în contextul fiercii întregului popor.

Deceniul ce s-a scurs, de când la conducerea destinului țării se află Președintele Nicolae Ceaușescu, se caracterizează printr-o continuă lărgire și perfecționare a democrației socialiste, expresia elocventă a acestui fapt fiind constituirea Frontului Democrației și Unității Socialiste, cadru menit să angreneze în conducerea vieții publice întreaga populație activă a României.

Deplina libertate și egalitate în drepturi a tuturor cetățenilor țării, stipulată cu claritate în Constituție, și-a găsit o pilduitoare concretizare în rezoluția în chip democratic a problemei naționale. Naționalitățile conlocuitoare, care s-au așezat pe parcursul timpului pe teritoriul patriei noastre, conviețuind în armonie cu poporul român, au garantate, fără nici o îngrădire, toate drepturile și libertățile fundamentale: dreptul la muncă și la a beneficia de roadele muncii depuse, dreptul la odihnă, accesul la învățământ și cultură, cu folosirea limbii materne în școli și instituții de cultură, participarea nemijlocită la conducerea întregii vieți social-politice.

Pe plan extern, România deceniului 1974—1984 s-a impus ca o țară care a așezat pe fermitate la baza relațiilor sale internaționale principiile deplinei egalități în drepturi, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, respectării independenței și suveranității naționale, nerecurgerii la forță și la amenințarea cu forță.

Politica externă a statului nostru este o politică dinamică, președintele țării aducându-și un aport neprețuit la extinderea și consolidarea relațiilor internaționale ale României. Este suficient să amintim că Domnia Sa a efectuat, până în prezent, peste 190 de vizite oficiale în țări din Europa, Africa, Asia, America Latină și America de Nord și a primit, de asemenea, în România vizita unor șefi de stat și de guvern din alte țări. Cu astfel de ocazii, au fost încheiate 21 de tratate de prietenie, colaborare și asistență mutuală, peste 100 de declarații solemne și declarații comune și au fost semnate și adoptate peste 250 de comunicate comune.

Promovind o politică externă în consens cu năzuința întregii omeniri, România a militat întotdeauna pentru transpunerea în viață a acestor trei mari deziderate ale contemporaneității:

1. Instaurarea unei noi ordini economice internaționale.
2. Garantarea dreptului popoarelor la dezvoltare liberă și independentă.
3. Înlăturarea primejdiei nucleare din Europa și din întreaga lume și instaurarea unui climat de pace, securitate și colaborare pe planeta noastră.

Sprăjind îndeaproape înăptuirea acestor deziderate, România nu s-a limitat la simple declarații teoretice ci a întreprins acțiuni ferme în cadrul diferitelor foruri și organisme internaționale și în general în cadrul relațiilor bilaterale și multilaterale cu celelalte țări și popoare.

Din inițiativa României a fost constituit Comitetul plenar al O.N.U. pentru noua ordine economică internațională.

România se numără printre autorii „Declarației cu privire la acordarea independenței țărilor și popoarelor coloniale”, adoptată de Organizația Națiunilor Unite, precum și printre țările inițiatore sau coautoare ale rezoluțiilor O.N.U. referitoare la decolonizare, la lichidarea discriminării rasiale și a apartheidului.

Președintele țării noastre și-a adus o contribuție remarcabilă la definirea conceptului de securitate europeană, la pregătirea și desfășurarea Conferinței general-europene de la Helsinki.

Participantă activă la reuniunea de la Madrid, țara noastră a susținut ideea unei conferințe pentru măsuri de încredere și securitate și pentru dezarmare în Europa. Ea a propus, de asemenea, reducerea cheltuielilor militare cu 10—15 la sută, fondurile astfel eliberate urmând a fi folosite pentru sprijinirea eforturilor țărilor în curs de dezvoltare.

În fața situației deosebit de grave care s-a creat prin accelerarea cursei înarmărilor și mai ales prin întreruperea tratatelor de la Geneva, dintre U.R.S.S. și S.U.A., care a avut drept consecință trecerea la noi măsuri de sporire a numărului rachetelor nucleare în Europa, România a prezentat un ansamblu de propuneri concrete, insistând cu stăruință asupra necesității opririi punerii în practică a măsurilor adoptate sau anunțate de cele două mari puteri, în problema rachetelor în Europa. Ea a cerut sistarea amplasării de noi rachete cu rază medie de acțiune și totodată retragerea și distrugerea celor existente.

Convinsă de însemnătatea creării de zone denuclearizate în diferite regiuni ale lumii, România acționează cu perseverență pentru transformarea Peninsulei Balcanice într-o zonă a păcii, prieteniei, bune vecinătăți, fără arme nucleare.

Toate realizările pe plan material și spiritual ale României, din acest ultim deceniu, ca și politica sa externă, pe care o promovează cu hotărâre și demnitate, sînt legate nemijlocit de gândirea și activitatea Președintelui Nicolae Ceaușescu. Angajat cu toată ființa în slujirea mărețelor idealuri ale poporului, Domnia Sa nu precupește nici un efort pentru a răspunde cu înaltă conștiință încrederii cu care l-a investit țara.

Biserica Ortodoxă Română întâmpină cu deosebită satisfacție succesele pe care poporul nostru le-a înregistrat, în acești ani, sub conducerea președintelui României. Înțelegînd clar locul și rostul pe care-l are în viața credincioșilor, ea a sprijinit fără rezerve acțiunile pe care statul nostru le-a întreprins pentru continua prosperitate a țării, pentru ridicarea ei pe noi trepte de progres și civilizație. S-a adăurat, de asemenea, inițiativelor și măsurilor adoptate de conducătorul României pentru înlăturarea pericolului unui război nuclear și pentru așezarea lumii pe temelii solide ale dreptății și păcii.

Beneficiind de condiții de deplină libertate, ea și-a putut desfășura nestingherit lucrarea sa pastoral-misionară. Pentru nevoile credincioșilor ei, Biserica noastră a editat de două ori Biblia întreagă (Edițiile din 1975 și 1982); a diluzat apoi o ediție a Noului Testament și o ediție a Micii Biblii. A tipărit, de asemenea, cărți de cult, cărți de rugăciune, calendare, îndrumătoare pastorale, iar din Seria Sfinților Părinți și a scriitorilor bisericești a dat la lumină până în prezent 10 volume.

Sub raport administrativ-gospodăresc, s-au înregistrat însemnate lucrări de pictură, reparații și înfrumusețare la numeroase biserici de pe întreg cuprinsul Patriarhiei Române.

În strînsă conlucrare cu celelalte culte, Biserica Ortodoxă Română a putut desfășura și o susținută activitate ecumenică, atît pe plan intern cît și pe plan extern. Ecumenismul practic local a cunoscut o largă desfășurare la toate nivelurile. S-a ajuns la a 41-a Conferință teologică interconfesională, care s-a ținut în țara noastră. În cadrul organizațiilor religioase internaționale, Biserica noastră și-a adus aportul la soluționarea problemelor de interes general bisericesc, sprijinind în același timp cauza păcii, a înfrățirii și colaborării.

La popasul aniversar al țării, ierarhii, clerul și credincioșii Bisericii noastre, în unitate de gând și simțire cu poporul, aduc un respectuos omagiu întâiului Președinte al României.

Redacția

ORTODOXIE ȘI ECUMENISM (I)

Ortodoxia (din limba greacă: ORTHOS—drept, DOXA—învățătură) e de o vîrstă cu creștinismul, veche de aproape două mii de ani. Într-un fel, cel dintîi ortodox a fost însuși Iisus Hristos, Cel care ne-a descoperit adevărata învățătură despre Dumnezeu, despre lume și despre mîntuire. Au urmat apoi primii Săi ucenici, apostolii, și apoi Biserica, primele comunități care s-au constituit ca urmare a predicii apostolilor, inclusiv ca urmare a călătoriilor Sfîntului Pavel care, după tradiție, ar fi ajuns pînă în Spania. Alți apostoli au predicat în Africa (Sfîntul Marcu), în India (Sfîntul Toma), în părțile noastre (Sfîntul Andrei) și în alte părți. În vestul Europei, anume la Roma, tot după tradiție, ar fi propovăduit Sfîntul Petru. Toate aceste comunități primare au fost ortodoxe.

Ortodoxia s-a confruntat, în primele trei secole ale erei noastre, cu religiile vremii și cu împărății romani și a ieșit învingătoare. Forța ei a fost în valoare învățăturii, decurgînd din caracterul ei absolut, descoperit de Dumnezeu prin Fiul Său Iisus Hristos. Acesta s-a întrupat anume în vederea întemeierii Bisericii și a reorientării vieții oamenilor în consens cu voința divină. Ortodoxia, intrată de la început în

luptă cu autoritatea religioasă și cu cea laică păgînă a tuturor spațiilor peste care s-a întins, s-a impus prin forța mărturisirii, prin felul cum a primit loviturile, nu prin felul cum a lovit, căci ea n-a lovit deloc. Armele ei au fost morale și intelectuale. A convins. Prin felul cum a primit loviturile, cu seninătate, cu convingerea că nimic n-o poate nici opri să se exprime, nici împiedica să se răspîndească, a echivalat și a întrecut și forța tradițiilor celorlalte religii, și autoritatea împărățiilor.

Forța interioară a Ortodoxiei a fost credința că Iisus a fost Dumnezeu și că a înviat și că, prin urmare, El și învățătura Lui nu pot decît să învingă. Trimisii la moarte, cu procese în regulă — a se vedea Actele martirice — mărturisitorii o acceptau fără ezitare, fiindcă vedeau cu ochii credinței brațele deschise ale lui Iisus așteptîndu-i. Multora li se cerea o negare formală, ca să-și scape viața. Nu acceptau. Ar fi echivalat cu o trădare. Așa s-a răspîndit Ortodoxia în epoca primară.

Ortodoxia s-a întîlnit apoi cu filozofia elină, în momentul în care a atras atenția intelectualilor.

(Continuare în pag. a 2-a)

Dr. ANTONIE PLĂMĂDEALĂ
Mitropolitul Ardealului

Familia și menirea ei în viziunea creștină

Omul a fost destinat de la creație pentru viața de comuniune. Acest adevăr îl găsim consemnat încă în primele pagini ale Sfintei Scripturi, unde citim: „Și a zis Dumnezeu: Nu e bine să fie omul singur; să-i facem ajutor potrivit pentru el” (Gen. 2, 18).

Prima formă de viață comunitară instituită de către Dumnezeu pentru om a fost familia. Astfel găsim scris în Gen. 2, 24: „De aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa și se va lipi de femeia sa și vor fi amîndoi un trup.”

Familia corespunde întru totul constituției psiho-corporale a omului. Insul nefiind în sine desăvîrșit, înseamnă că natura umană este completă numai în cele două sexe. Din punct de vedere trupesc, omul găsește în familie împlinirea statornică a sentimentului puternic al procreației, evitînd să ajungă pradă manifestărilor haotice ale acestui sentiment. Din punct de vedere spiritual, el își poate făuri mai ușor, pe această cale, desăvîrșirea, scăpînd de tirania egoismului și devenind capa-

bil de dăruire și jertfelnicie pentru semenii (Prof. Dr. Vasile Coman, Familia în lumina Sf. Scripturi, în „Mitropolia Banatului”, nr. 1—3/1967, p. 16).

Ca așezămînt dumnezeiesc, familia are două însușiri sau caractere esențiale: unitatea sau monogamia și indisolubilitatea.

Unitatea căsătoriei rezultă din originea comună a celor doi soți, precum reiese din datele revelației: „Atunci a adus Domnul Dumnezeu somn adînc asupra lui Adam; și dacă a adormit, a luat una din coastele lui și a plinit locul ei cu carne. Iar coasta luată din Adam a făcut-o Domnul Dumnezeu femeie și a adus-o la Adam. Și a zis Adam: „Iată, aceasta este os din oasele mele și carne din carnea mea; ea se va numi femeie (ișa, în lb. ebraică)”, pentru că este luată din bărbatul său (iș)” (Gen. 2, 21—24).

Indisolubilitatea căsătoriei are același temel: voința lui Dumne-

(Continuare în pag. a 2-a)

Pr. prof. D. Abrudan

Pace de granit și soare

Dragostea de PACE-i floare,
Și străbate veșnicia
Cu eternul nostru soare,
Ce se cheamă ROMÂNIA;

Am adus-o din adîncuri
De trecut și viitor,
Cu splendorile din crînguri,
Și cu-al vieții aprig dor;

PACEA pentru om înseamnă:
Că e OM, și nu e iară;
Bunul simț — care-l îndeamnă
Să trăiască-n loc să moară;

Dragostea de toate cele
Ce le-a lăurit prin vreme;
Zborul avîntat spre stele;
Viitorul ce țî-l chemi;

Dreptul la înflorare,
Cînd privești, ascuți, ori cîmți;
Ochii fiilor, în care
Pe părinți îi vezi răsfrînți;

Simfonia de culori
Din cîmpii și curcubeu,
Fermecîndu-ne din zori
Pînă în amurg, mereu;

Glasuri de prîvighetare
Încîntînd simțiri de om;
Fructul rărsat din floare,
Iar din fruct crescînd un pom;

PACEA-i drum de libertate
Spre mai mult și spre mai bine
PACEA-i munte de dreptate
Între un alt om, și tine;

PACEA e înțelepciunea
Tuturor și-a fiecăruia;
PACEA zilnică-i minunea
Ce-o înăptuiești și-o dăru;

PACEA-i sfînta temelie
Pentru milenarul vis:
Omul — OM de OMENIE,
Iară lumea — PARADIS.

PACE de granit și soare,
Veșnic pe pămînt vom face,
Căci doar astfel VIAȚA-i FLOARE,
PÎINE, FERICIRE, PACE.

Toma Istrati

Sfânta Spovedanie

„Iată, stau la ușă și bat; de va auzi cineva glasul Meu și va deschide ușa, voi intra la el și voi Cina cu el și el cu Mine“ (Apocalipsa 3, 20).

Cel care stă la ușă și bate, ca să i se deschidă, este Hristos Domnul; este Fiul lui Dumnezeu, Mintuitorul nostru Iisus Hristos. Este destul de ușor să înțelegem, că El ne învață să deschidem ușa sufletului nostru, să-i facem loc în conștiința noastră creștinească, să-i oferim să-lăș în ființa noastră. Dar, ca ori-care altă invitare, și cea pe care ne-o face Hristos poate fi sau nu urmată. El însuși condiționează urmarea ei, zicând: „De va auzi cineva glasul Meu și va deschide ușa, voi intra la el“ (Apoc. 3, 20). El va intra deci

numai acolo unde este așteptat, auzit și dorit.

Într-o icoană veche este intuită sugestiv situația despre care facem amintire. Se arată anume că ușa, în fața căreia stă Hristos, are deschizător numai dinăuntrul ei. Ceea ce înseamnă că deschiderea ei atâră de voia celui ce se află în dosul ușii; atâră adică de noi, dacă voim sau nu să deschidem ușa sufletului nostru pentru primirea în el a lui Iisus Hristos. El, Hristos, „stă la ușă și bate“. Dar nu face

(Continuare în pag. a 3-a)

Pr. prof. D. Călugăr

Familia și menirea ei în viziunea creștină

(Continuare din pag. 1)

zeu. Legătura dintre cei doi soți este pe viață. Sensul textului biblic este foarte clar în această privință: „Ceea ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu despartă“ (Mt. 19, 6). Apoi: „Iar celor căsătorii le poruncesc, nu eu, ci Domnul: femeia să nu se despartă de bărbat... Tot așa bărbatul să nu-și lase femeia“ (I Cor. 7, 10—11).

În urma căderii omului în păcat, unitatea și indisolubilitatea căsătoriei s-au degradat. Au apărut poligamia, poliandria și divorțurile. Biserica a socotit întotdeauna aceste situații ca fiind cu totul nefirești, contrare voinței lui Dumnezeu și mult păgubitoare pentru om. Prin venirea Sa, Hristos a înălțat căsătoria la demnitatea ei originară. Într-o discuție cu fariseii, Domnul consfințește unitatea și indisolubilitatea căsătoriei zicând: „N-ați citit că Cel ce i-a făcut, de la început i-a făcut bărbat și femeie? Și a zis: Pentru aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa și se va lipi de femeia sa și vor fi amândoi un trup. Așa încât nu mai sînt doi ci un trup“ (Mt. 19, 3—7). Prin participarea la nunta din Cana Galileii, Mintuitorul a ridicat căsătoria la vrednicia unui lucru sfânt, a unei Taine, în care peste hotărîrea oamenilor de a duce viața împreună se revărsa harul divin, care face unitatea lor trairică și iubirea nemuritoare (Vezi Prot. Dr. Vasile Coman, op. cit., p. 17).

Scopul principal al căsătoriei este desăvîșirea ființei omenești și împlinirea destinului ei prin ajutorarea dintre soți. Acest scop rezultă din binecuvîntarea pe care Dumnezeu o pronunță asupra primilor oameni, la așezarea lor în paradis (Gen. 1, 28). Devotîndu-se unul altuia în dragoste, soții se împlinesc reciproc, se zidesc și se înfrumusețează sufletește. Ei își transmit unul altuia calitățile și darurile, înobilîndu-se și lucrînd laolaltă pentru îndeplinirea menirii morale a fiecăruia. În fața greutăților vieții reușita lor este mai sigură. De aceea, Ecclesiastul scrie: „Mai fericit sînt doi laolaltă decît unul, fiindcă au răsplătă bună pentru munca lor: Căci dacă unul cade, îl scoală tovarășul lui. Dar vai de cel singur care cade și nu este al doilea ca să-l ridice...“ Sfoara pusă în trei nu se rupe degrabă“ (cap. 4, 9—12).

Dar căsătoria întinde și spre al doilea scop tot atît de important: procrearea într-un chip demn de om, adică naștere de prunci, creșterea și educarea lor. Cuvintele: „Creșteți și vă înmulțiți și stăpîniți pămîntul“ (Gen. 1, 28) au fost rostite de către Dumnezeu la început și au rămas ca indicative veșnice pentru rostul și menirea familiei (Prot. Dr. Vasile Coman, op. cit., p. 19). Ca instituție divină, familia participă la acțiunea creatoare a lui Dumnezeu, „continuînd și ocrotind viața, înmulțind binele și virtutea (Teocrist, Episcop al Aradului, „Cu mîrire și cu cinste...“, în „Mitropolia Banatului“, nr. 1—3/1967, p. 4). Prin copii ea își trăinește existența și se perpetuează în istorie, aducîndu-și aportul la mersul înainte al omenirii. Biserica creștină prețuiește mult co-

pii. Ea îi consideră ca un dar divin și o binefacere a providenței. Avem aici ecoul învățăturii biblice a Vechiului și Noului Testament, după care copiii sînt priviți ca o binecuvîntare cerească: „Iată fiii sînt moștenirea Domnului, răsplata rodului pîntecelei. Precum sînt săgețile în mîna celui viteaz, așa sînt copiii părinților tineri. Fericit este omul care-și va umple casa de copii“ (Ps. 105, 3—5). Copiii dau căminului conjugal strălucire și frumusețe. Ei consolidează legătura dintre soți și le asigură tăria de a învinge obstacolele inerente vieții.

Pentru ca viața familiei să se întărească și să se desăvîșească continuu, se impune ca membrii familiei să consimtă a împlini din conștiință anumite îndatoriri reciproce. Pe primul plan se situează îndatorirea de a se dăruii unii altora cu iubire. Iubirea este legea fundamentală a vieții. Copiii sînt îndurarea iubirii.

Pe lângă virtutea iubirii, buna desfășurare a vieții conjugale presupune o serie de alte îndatoriri, din ansamblul cărora se desprind datorile reciproce ale soților, datorile părinților față de copii și datorile copiilor față de părinți.

Ca datorii reciproce ale soților sînt socotite îndeobște: respectul unuia față de altul, păstrarea fidelității conjugale, în-ajutorarea și conviețuirea în pace, armonie și bunăînțelegere.

Conținutul datorilor părinților față de copii îl formează întreaga operă de creștere și formare a lor, pentru ca să devină oameni adevărați și membrii de valoare ai societății.

Ca omagiu pentru solicitudinea constantă a părinților, ca și pentru toate sacrificiile pe care ei consimt să le facă cu scopul de a da o creștere bună și o educație sănătoasă copiilor, aceștia sînt datorii a-i înconjură întotdeauna cu iubire și recunoștință (Prov. 13, 1; 23, 22). Pietatea filială este formulată în decalog ca prima poruncă după îndatoririle omului față de Dumnezeu: „Să cinstești pe tatăl tău și pe mama ta ca să-ți fie bine și să trăiești mulți ani pe pămîntul, pe care Domnul Dumnezeu tău ți-l va da ție“ (Deut. 5, 16).

Iubirea și respectul față de părinți se concretizează în primul rînd în ascultarea și supunerea față de ei ca față de unii ce succed în demnitate pe însuși Dumnezeu. De aceea se recomandă: „Copiilor, ascultați pe părinții voștri întru toate, că aceasta este bineplăcut în fața Domnului“ (Col. 3, 20).

Aceasta rămîne o îndatorire a copiilor și după ce ei au crescut, căci „Domnul a înălțat pentru todeauna pe tatăl peste fii și a întărit judecata mamei peste copii“ (Sirah 3, 2). Cinstirea și supunerea față de părinți trebuie să fie efectivă, adică dovedită cu fapta și cu cuvîntul: „Cu fapta și cu cuvîntul cinstești pe tatăl tău și pe mama ta, ca să-ți vină binecuvîntare de la ei“ (Sir. 3, 8). Într-un astfel de cadru al iubirii și responsabilității față de Dumnezeu și față de oameni se amplasează concepția creștină despre familie și menirea ei, de a fi binecuvîntată cu copii.

Piine pentru suflet

Icoana Bunevestiri

Privind iconostasul unei biserici ortodoxe vom vedea pe linia mediană a lui, de jos în sus, următoarele icoane. Întîi pe ușile împărătești, se află icoana Bunevestiri, deasupra ei icoana cu Cina cea de taină, în al treilea rînd icoana Sfintei Treimi și în ultimul rînd, Sfînta Cruce, avînd de o parte icoana Maicii Domnului și de cealaltă parte icoana Sfîntului Ioan Botezătorul. O adevărată coloană pe care sînt înșirate treptele mîntuirii și unirii cu Dumnezeu.

De o parte și de alta a acestei coloane sînt așezate icoane care înfățișează momentele mai însemnate din viața Mintuitorului, apoi apostolii, prorocii, formînd o cunună reprezentînd în culori istoria mîntuirii neamului omenesc, sau tot ceea ce a făcut

Dumnezeu pentru împlinirea destinului veșnic al omului. Privind aceste icoane înțelegem cît de mult a iubit Dumnezeu lumea. În ele se descoperă întreagă revelația supranaturală, o imagine a mesajului de mîntuire așa cum s-a desfășurat el de-a lungul veacurilor.

În centrul acestor icoane se află icoana Bunevestiri, ca primă vestitoare a acestui mesaj, apoi Cina cea de taină, ca împlinire a comuniunii omului cu Dumnezeu prin Taina Euharistiei, de la care urmează cunoașterea și comuniunea cu Sfînta Treime, și, deasupra Sfînta Cruce, altarul pe care s-a jertfit Hristos pentru împăcarea omului cu Dumnezeu.

Din Sfînta Scriptură știm că Dumnezeu este Creatorul lumii, al omului pe care l-a făcut după

chipul și asemănarea Sa. A urmat căderea în păcat. Dar în om a rămas dorul după Dumnezeu și nădejdea mîntuirii. Cum s-a restabilit această legătură dintre Dumnezeu și om? Cum a putut omul să-și redobîndească chipul? cum a putut ajunge din nou la asemănarea cu Creatorul său?

Sfînta Scriptură ne dă răspunsul, pe care de altfel îl vedem ca într-o oglindă în icoanele de pe iconostasul bisericii.

Dumnezeu a continuat să comunice cu oamenii, în Legea Veche prin profeți. Prin ei a promis pe Mesia, care îi va elibera din robia păcatului și va întemeia o împărăție fără de sfîrșit.

În Noul Testament legămîntul omului cu Dumnezeu începe la Bunevestire. Este ziua în care răsar zorile mîntuirii și începe împlinirea făgăduinței cele dintîi. Despre această făgăduință ne vorbește în chip simbolic Ve-

(Continuare în pag. a 3-a)

Părintele VASILE

ORTODOXIE ȘI ECUMENISM

(Continuare din pag. 1)

Cu ce forță a convertit ea la noua religie filozofia elină? Noua religie nu părea pregătită pentru o asemenea confruntare. Autorii Noului Testament, care în cursul secolului întîi termină de așternut pe hîrtie, din amintire și sub asistența Duhului Sfînt învățătura Celui pe care îl recunoșteau drept Dumnezeu întrupat, nu erau învățați și mai erau și evrei, deci din afara spațiului culturii elene: Desigur nu ei s-au confruntat cu filozofia, dar s-a confruntat opera lor. Luată în primire de apologetii apoi de Clement Alexandrinul, de Origen, de Justin, de Atanasie, a început o luptă inegală, s-ar putea spune pe viață și pe moarte. Prin aceasta creștinismul a făcut un salt de calitate, acomodîndu-și și înobilîndu-și instrumentele de misiune pe măsura exigențelor culturale ale vremii.

Toate acestea se petreceau în timp ce începuseră și hărțuirile micilor și marilor ereziarhi, ceea ce însemna luptă intestine, luptă acasă. Multă vreme lupta s-a dus pe două fronturi. Căci și cea dinlăuntru era tot atît de importantă: moștenirea lui Iisus trebuia păstrată intactă, pură, ferită de răstămăcirii. Numai așa putea birui. Atunci s-a născut ideea sinoadelor.

Ortodoxia s-a controlat și s-a impus prin sinoade. Patru secole a stat sub semnul a șapte sinoade ecumenice (de la 325 la 787) care au întors pe toate fețele acele documente primare care au alcătuit Noul Testament și au stors memoria multor generații pentru ca din practicile rămase în viața comunităților moștenite din om în om și din comunitate în comunitate, din amintiri bine controlate, coordonate, suprapuse și armonizate cu documentele, să alcătuiască și să statorească Tradiția, sora documentelor, din care au făcut izvor de credință de valoare și cu autoritate egală cu a documentelor scrise. În timpul acesta, o întreagă pleiadă de filozofi, de oratori, de poeți, de genii organizatorice și administrative, s-au implicat în noua teologie și i-au dat consistență logică, plecînd de la premisele revelate, și așa au construit acel cod de învățături care se va numi Dogmatica și care va fi peste veacuri și pentru eternitate constituția precisă, obligatorie și aspră a Ortodoxiei. Aspră dar mîntuitoare. Sigură, cu certitudine mîntuitoare.

În același timp, o altă armată va lua ființă, care va pretinde că pune în practică la modul radical și verifică pe concret învățăturile Ortodoxiei, găsindu-le în practică, dătătoare de sens și de liniște sufletului omenesc însetat de certitudine: monahismul. Cînd toate au fost puse astfel la punct, și cînd sistemul s-a încheiat într-o coerență de granit, părea că va începe un mileniu paradisiac. Într-adevăr, Ortodoxia a dat în acest timp, și după aceea, oameni mari și o întreagă cultură în Răsărit, cea bizantină, a fost rodul Ortodoxiei. (Valențele ei, contestate cu prea mare ușurință la un moment dat, încep acum să fie reconsiderate și

e bine că se întîmplă acest lucru). Ortodoxia și-a împins în spațiul bizantin posibilitățile, pînă la cele mai subtile vibrații de gînd și de simțire, cum a fost, de pildă, palamismul și, pe spații mai largi, de-a lungul istoriei a promovat artele, pictura, arhitectura, muzica, poezia, le-a stimulat și le-a dat o măsură a calității. Ceea ce va face și Renașterea în Occident. Cea bizantină i-a premers și ar merita mai multă atenție.

În secolul XI creștinismul, adică Ortodoxia a trăit toți și mare, o neașteptată nenorocire. Un cutremur catastrofal a despăcat-o în două. Un cardinal mustind de orgoliu a venit la Constantinopol și a proclamat despărțirea Apusului de Ortodoxie, pentru motive clocite de mult la Roma, dar mai ales pentru că Ortodoxia refuza supunerea față de Papă. O astfel de supunere nu era în spiritul tradiției răsăritene, nu se practica în prima mie de ani, nu era în spiritul ortodoxiei și n-a putut fi acceptată. Nici atunci și nici de atunci pînă azi.

Dar cardinalul Humbert pe numele lui de Herostrat, a deus furios, pe Sfînta masă a catedralei Sfintei Sofii — pe masa Înțelepciunii Divine — demisia Occidentului din Ortodoxie, și s-a întors întru ale sale, ai săi rămînînd solidari cu el pînă azi!

Despărțirea n-a speriat Ortodoxia. Ea a rămas mai departe pildă învățăturilor Mintuitorului și Tradiției primului mileniu, Sfîntilor Părinți și sinoadelor ecumenice. A rămas pe jumătate la trup, dar întreagă la suflet.

Cei care s-au despărțit, scăpați de sub autoritatea hotărîrilor luate în comun în primul mileniu, și-au îngăduit apoi modificări în învățăturile de credință ca și în practicarea credinței, au reînstituit cultul Cezarului și cite altele n-au făcut, pînă cînd au ajuns să scandalizeze chiar pe cei de sub raza autorității lor. Așa a apărut în secolul al XVI-lea Luther, apoi alți protestatari, apoi Henrik al VIII-lea în Anglia, zguduînd încă o dată edificiul creștin. De data aceasta cutremurul a lovit numai Occidentul. Din romano-catolicism s-a rupt astfel protestantismul cu toate ramurile lui, acțiunea de fărîmîtare continuînd cîteva secole și ajungînd pînă în vremea noastră cînd fracțiunile au trecut de o mie, cărora în vorbirea curentă li se spune secte.

În tot acest timp, Ortodoxia și-a continuat viața ei, păstrînd învățătura cea dintru început, dar acomodîndu-și limba și modul de a-și instituițiile în funcție de transformările de tot felul din viața de toate zilele a societății cu care a trebuit și a fost normal să țină pasul.

Prin veacuri și peste veacuri, Ortodoxia a încălzit viețile credincioșilor ei, i-a ținut legați de Dumnezeu, de Iisus Hristos, prin Duhul Sfînt care s-a arătat a fi generatorul unei spiritualități cumînți, odihnitore, liniștite, de împăcare cu viața și cu moarfa, a oamenilor între ei și Dumnezeu. Tensiunile dramatice s-au manifestat numai în lupta de eliberare de păcate și de răutate, în lupta pentru desăvîșirea ființei omenești pînă la asemănarea cu Dumnezeu. Coerența sistemului, lumina dinspre toate părțile care luminează destinul omenesc explicîndu-i nașterea și moartea, sensul și valorile, bine dispuse pe o scară care nu minimalizează și nu omite nimic, nici din viața aceasta, nici din cealaltă, au dat liniște sufletului ortodox și l-au apărut de tragediile existențiale în care, de pildă, i-a aruncat pe credincioși protestantismul. Să ne amintim de Kierkegaard, de Barth, de Heidegger... Ortodoxia a sacralizat cosmosul, natura, familia, nașterea, bucuria, jocul, autoritatea civilă, legile. L-a coborît pe Dumnezeu în toate și n-a condamnat nici lumea, nici bucuria, nici cîntecul, nici bunurile materiale. A evitat excesele de orice fel, și pe toate le-a supus libertății, după cuvîntul: „Toate îmi sînt îngăduite, dar nu toate de folos“. În toate a căutat măsura, iar măsura a orientat-o după cerințele firescului. Să fie toate cît mai aproape de firesc. Așa a vrut Dumnezeu să fie. Ceea ce e firesc, e și dumnezeiesc. Numai excesele, nefirescul, sînt nedumnezeiești și se cuvine să fie strunite.

Ortodoxia, suficientă ei însăși, și-a trăit existența în acest firesc al legăturilor strînse cu Dumnezeu și ar putea trăi și mai departe tot așa. Dar e și ea măcinată de un dor, de o dorință, de o speranță, de o datorie, de o poruncă, de o profeție: CA TOȚI SĂ FIE UNA! Așa vrea Iisus Biserica: una, sfîntă, sobornicească și apostolească. Cît nu e una, nimeni nu se poate socoti împlinit și suficient.

(Continuare în numărul viitor)

Icoana Bunevestiri

(Continuare din pag. a 2-a)

chiul Testament, în capitolul 28. v. 10—19 de la Facere, text care se citește la Vecernia din seara Bunevestiri.

Iată ce citim acolo:

„Ajungând Iacov la un loc, a rămas să doarmă acolo, căci asfințea soarele. Și luând una din pietrele locului aceluia și punându-o sub căpătii s-a culcat la locul acela. Și a visat că parcă era o scară, sprijinită pe pământ, iar cu vârful atinge cerul iar îngerii lui Dumnezeu se suiau și se coborau pe ea” (v. 11—12). Apoi s-a arătat Dumnezeu lui Iacov, l-a binecuvântat, pe el și pe urmașii lui spunându-i că se vor binecuvânta întru El și întru urmașii lui toate neamurile pământului (v. 14).

Dar când s-a deșteptat din somnul său, Iacov a zis: „Domnul e cu adevărat în locul acesta și eu n-am știut. Aceasta nu e alta decât numai casa lui Dumnezeu, aceasta e poarta cerului.” A făcut apoi un altar și i-a pus numele locului aceluia Betel” (v. 16—19).

Să privim acum icoana Bunevestiri preînchipuită de scara pe care Iacov a văzut-o în vis și pe care se urcau și coborau îngerii lui Dumnezeu.

Pe una din ușile împărătești este înfățișat îngerul Gavril. El vine de sus, aduce un mesaj cereesc. Aripile simbolizează proveniența mesajului. Este trimis de Dumnezeu. Pe un plan superior este înfățișat Duhul Sfânt, în chip de porumbel. De la El pleacă raze care o cuprind și o luminează pe Fecioara Maria. Sfânta Fecioară se află în genunchi, în rugăciune. Îngerul îi aduce vestea cea nouă, zicându-i: „Bucură-te ceea ce ești plină de har. Domnul este cu tine. Binecuvântată ești tu între femei” (Luca 1, 28).

Neauzite cuvinte! Fecioara cuteta în sine: Ce fel de închinăciune poate să fie aceasta? Auzise de binecuvântarea pe care o primiseră dreptii din Vechiul Testament. Auzise de trimiterea profeților să vestească venirea lui Mesia. Ei au grăit cu Dumnezeu. Dar iată acum se împlinea visul lui Iacov și îngerul Domnului venise din cer să-i aducă o asemenea închinare. S-au împlinit acum cuvintele pe care mai târziu Iisus avea să i le spună lui Natanail: „Adevărat, adevărat zic vouă, de acum veți vedea cerurile deschise și pe îngerii lui Dumnezeu suindu-se și coborându-se peste Fiul Omului” (Ioan 1, 51).

Văzându-o mirată și tulburată de această arătare, îngerul i-a descoperit taina cea din veac ascunsă, zicându-i: „Nu te teme Marie, căci ai allat har la Dumnezeu. Și iată vei lua în pîntece și vei naște fiu și vei chema numele lui Iisus. Acesta va fi mare și Fiul Celui Preînalt se va chema și Domnul Dumnezeu îi va da Lui tronul lui David, părintele Său. Și va împărăți peste casa lui Iacov în veci și împărăția Lui nu va avea sfârșit” (Luca 1, 29—32).

La nedumerirea Fecioarei, îngerul a răspuns: „Duhul Sfânt se va pogori peste tine și puterea Celui Preînalt te va umbri; pentru aceea și Sfântul care se va naște din tine Fiul lui Dumnezeu se va chema” (v. 35).

Astfel îngerul lui Dumnezeu a fost trimis la Fecioara Maria să-i vestească minunea că ea va naște pe Fiul lui Dumnezeu. Aceasta este cea mai mare și mai binefăcătoare veste pentru oameni.

Acum înțelegem de ce îngerul a salutat-o pe Fecioara și a numit-o „plină de har”, de ce ea este socotită muntele cel mai înalt pe care a strălucit plinătatea harurilor, acum înțelegem de ce Biserica nu încetează să o numească „Biserica sfințită și rai cuvîntător”.

Acum devine lămurit troparul Bunevestiri: „Astăzi este începutul mîntuirii neamului omenesc și arătarea tainei celei din veac ascunse.” Acum înțelegem de ce pe ușile de la intrarea în altar, pe care preotul poate intra numai cînd este îmbrăcat în vestimente, adică atunci cînd este în mod direct angajat în slujirea jertfei celei de taină, se află icoana Bunevestiri.

Cel vestit de înger este Dumnezeu adevărat, a doua Persoană a Sfintei Treimi. Cel ce va așeza Taina Euharistiei, Cel ce va arăta pe Dumnezeu oamenilor și Cel ce va primi moarte pe cruce. Dar El este și om adevărat, al doilea Adam, cum L-a numit Apostolul Pavel.

Scaunul Lui este în cer, de-a dreapta Tatălui, dar, din iubire nesfîrșită de oameni, își alege tron în brațele Fecioarei Maria. Ea devine Scara lui Iacov, căci prin ea se face legătura între cer și pământ. Prin ea raiul cel închis odinioară din pricina păcatului strămoșesc se deschide. Ea este „ușa” prin care se intră în Împărăția lui Dumnezeu.

Privind icoana Bunevestiri de pe ușile împărătești înțelegem de ce ea a fost prevestită de Iacov și numită „poarta cerului”.

Fecioara Maria este „semnul” despre care vorbește Isaia: „Domnul Dumnezeu vă va da un semn. Iată, Fecioara va lua în pîntece și va naște fiu și voi chema numele lui Emanuel” (7, 14).

Dar ce zice Fecioara Maria la auzul acestei vestiri? Ce răspunde omul la glasul trimisului lui Dumnezeu? Căci mîntuirea oamenilor nu se poate săvîrși împotriva voinței omului.

Fecioara Maria ascultă cu smerenie vestea. Se minunează dar nu se îndoiește, nu pricepe cu mintea taina dar o primește, se întreabă dar nu refuză să creadă în împlinirea voiei lui Dumnezeu. Îngerul o întărește în această credință, spunându-i că „la Dumnezeu nimic nu este cu neputință”. După aceste cuvinte ale îngerului, Fecioara a zis: „Iată roaba Domnului. Fie mie după cuvîntul Tău.” Prin aceste cuvinte și-a dat consimțămîntul, fără de care Dumnezeu nu ar fi putut mîntui pe om. Căci Dumnezeu respectă libertatea omului. Este darul cel mare pe care i l-a dat de la început și nu voiește să-l ia sau să-l nesocotească. El ne vrea liberi. Iubirea nemărginită a lui Dumnezeu față de om, așteaptă răspunsul nesilit al omului. În rugăciunea Tatăl nostru rostim mereu cuvintele: „Facă-se voia Ta, precum în cer așa și pe pământ.”

Fecioara Maria ne-a dat pildă cum să primim și cum să împlinim voia lui Dumnezeu. De fiecare dată încheiem rugăciunile

noastre cu cuvîntul: Amin, ceea ce înseamnă: Așa să fie. Facă-se Doamne, voia Ta. Ne încredințăm voiei lui Dumnezeu care este sfîntă, dreaptă și binefăcătoare.

Privind icoana Bunevestiri și auzind cuvintele cu care îngerul Gavril a întîmpinat-o pe Fecioara Maria, numindu-o plină de har și Născătoare a Fiului lui Dumnezeu, nu ne putem mira îndeajuns de faptul că anumiți oameni, care se numesc credincioși și se laudă că cunosc Scriptura nu dau Maicii Domnului cinstirea cuvenită și o socotesc între oamenii de rînd?

Credincioșii Bisericii noastre imitînd chipul de salut al îngerului Gavril, o preacinstesc zicînd: „De Tine se bucură, ceea ce ești plină de dar, toată făptura, soborul îngeresc și neamul omenesc. Ceea ce ești Biserica sfințită și rai cuvîntător, lauda Fecioriei din care Dumnezeu s-a întrupat și trup s-a făcut.”

La Vecernia sărbătorii încheiem preacinstirea ei, zicînd: „Îngerul slujește minunii, feciorescul pîntece primește pe Fiul, Duhul Sfînt se trimite, Tatăl dăruiește de sus pe Cel milostiv și toate se schimbă prin consimțămîntul tuturor” (Slava de la stihoaună).

Iată atîtea temelii pentru care o preacinstim pe Fecioara Maria, ca pe Maica Domnului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos. Pe Sfinți îi venerăm pentru că în ei a strălucit darul lui Dumnezeu prin credință, evlavie, bunătate, curaj și răbdare.

Fecioara le-a avut pe toate acestea în cel mai înalt grad. Pe îngerii îi cinstim pentru că ei vestesc voia lui Dumnezeu și sînt ocrotitori ai vieții noastre. Pe Maica Domnului o preacinstim pentru că ea a adus în lume pe însuși Fiul lui Dumnezeu, dătătorul tuturor darurilor și Mîntuitorul lumii.

Viața ei a fost ca un cristal în care n-au pătruns corpuri străine. În ea, precum zice cîntarea bisericească: „s-a oprit curgerea păcatului”, care năvălise în lume pînă aici, fără a cunoaște vreo stavilă.

În ziua Bunevestiri, pogorîndu-se asupra ei Duhul Sfînt a curățat-o de păcatul strămoșesc. „Toată viața Maicii Domnului este un șir de trepte întru necontenită înălțare de la pământ la cer” (Bulgakov).

Îndată ce a spus cuvintele: „Fie mie după cuvîntul Tău” minunea se împlini: „Fiul lui Dumnezeu, unul Născut, care din Tatăl s-a născut, mai înainte de toți vecii, ... s-a întrupat de la Duhul Sfînt și din Fecioara Maria și s-a făcut om” (Simbolul Credinței).

Praznicul Bunevestiri este praznic de bucurie și de nădejde. Îngerul Gavril i-a spus: „Bucură-te cea plină de dar, Domnul este cu tine” (Luca 1, 28).

Nu mult după aceea, ducîndu-se la rudenii ei Elisabeta, mama Sfîntului Ioan Botezătorul, aceasta a întîmpinat-o cu cuvintele: „De unde mie bucuria aceasta ca să vină la mine Maica Domnului meu (Luca 1, v. 43) și completînd, oarecum salutarea îngerului, a zis: „Binecuvîntată ești tu între femei și binecuvîntat este rodul pîntecei Tău” (v. 41—42).

Plină de bucurie, Maica Domnului, a vestit imnul, pe care neîncetat îl vestim în biserică: „Mărește sufletul meu pe Domnul. Și s-a bucurat duhul meu de Dumnezeu, Mîntuitorul meu. Că a căutat spre smerenia roabei Sale. Că iată de acum mă vor ferici toate neamurile. Că mi-a făcut mie mărirea Cel puternic și sfînt numele Lui în neam și în neam spre cei ce se tem de El” (Luca 1, 46—49).

Iar noi, împlinind cuvintele ei, o preacinstim din neam în neam ca pe ceea ce este „mai cinstită decît heruvimii și mai mărită fără de asemănare decît serafimii”.

Bucurîndu-ne pururea de această veste bună, venim către tine, Maică a Domnului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos, ne rugăm și cerem: „depărtează de la noi patimile sufletești și trupești, alină bolile, alungă necazurile, dăruiește-ne viață liniștită și plină de pace, aprinde în noi dorul de Fiul Tău, fă plăcută Lui viața noastră, ca să-ți cîntăm împreună cu îngerii: „Bucură-te, ceea ce ești plină de dar. Domnul este cu Tine și prin Tine cu noi.”

Sfînta Spovedanie

(Continuare din pag. a 2-a)

silă nimănui, ci doar așteaptă să i se deschidă, să fie poftit a intra, invitat ca oaspete ales.

În Vifleemul Iudeii, Mîntuitorul Hristos, prunc fiind, a sălășluit în „ieslea cea curată”, pentru că numai acolo a găsit loc de sălășuire. Mai târziu, El a făcut popas în casa vameșului Matei, pentru că a fost dorit, chemat și așteptat de gazda casei aceleia. Și în casa surorilor Marta și Maria a poposit tot ca oaspete mult dorit, mult așteptat.

Dacă adastă, El nu obligă, deși dorește să sălășuiască la noi, în noi. El lasă totul la alegerea noastră, ca liberi să fim în hotărîrile și acțiunile noastre, ca și răspunderea pentru acestea să ne aparțină.

Nu trebuie uitat însă faptul că, în toate casele în care a intrat, Mîntuitorul Iisus Hristos a dus binele și a prilejuit mîntuirea celor ce locuiau acolo. „Astăzi s-a făcut mîntuirea casei acesteia” (Lc. 19, 9), i-a grăit Iisus lui Zaheu, la care El „a intrat să găzduiască”. Așa înțelegem, că de-L chemăm pe Iisus, „bucurîndu-ne”, ca și Zaheu vameșul, El va grăbi spre noi, va intra în casa sufletului nostru, ca să ne aducă lumina Evangheliei Sale, duhul păcii, al liniștei lăuntrice, al binevoirii. Deodată cu aceasta, în ființa noastră va străluci lumina lui Hristos, care luminează tuturor”, care încălzește inima noastră spre tot lucrul bun, pentru strădania întru cîștigarea Împărăției lui Dumnezeu.

Iată urmările, darurile de care ne putem bucura, astfel, în înțînirea noastră cu Hristos Domnul. De aceea, să ne cererim de adevărul, că orice moment din viața noastră creștinească în care Hristos se înțîneste cu noi, în care și noi ne înțînim cu El, cînd Mîntuitorul se înțîneste cu noi în diferite chipuri, cînd „cînează” duhovnicește cu noi, este moment încărcat de har și de negrăită bunătate, este clipă mîntuitoare de suflet, ceas petrecut în duhul lui Hristos, în duhul creștinesc.

Dar clipele în care Mîntuitorul Iisus Hristos stă mai lingă noi, cu fiecare dintre noi, cînd El ascultă durerile și dorințele noastre, ascultă cînta noastră pentru faptele cele rele, ca și dorința noastră de îndreptare, — aceea sînt momentele înțînute în Taina Sfintei Spovedanii, Tai-

na Sfintei Mărturisiri. În Taina aceasta El stă de vorbă cu noi oarecum mai cu răgaz, ne răscolește conștiința, pătrunde în cele mai ascunse cute ale sufletului nostru, ne îndeamnă la cîință sinceră, la curăție și însănoșire duhovnicească, la refacere în curăția sufletească și trupească dobîndită prin Taina Sfîntului Botez. Prin prezența Sa, prin starea Sa de față, El poartă energia noastră morală și întărește îndrăzneala noastră atît de necesară unei bune, unei adevărate și sincere mărturisiri. El ne oferă, în același timp, sprijin și garanție pentru începerea și trăirea unei vieți noi, viață luminată de Evanghelia Sa. Dacă în această Sfîntă Taină L-am întîmpinat pe Hristos cu frică fiască și cu cutremur — cu frica și cîința fiului risipitor; dacă i-am grăit cu temere de Dumnezeu, dacă L-am primit în casa sufletului nostru cu dragoste nefățarnică, cu nădejdea și cu hotărîrea în îndreptarea asemenea aceleia arătate de Zaheu vameșul, Mîntuitorul Hristos ne zice și nouă: „Astăzi s-a făcut mîntuirea casei acesteia” (Ioan 19, 9), casei sufletului nostru creștinesc. Căci într-o asemenea ipostază fiind, El ne primește cu obișnuita Sa iubire de oameni, ne trece cu vederea toate cele ce am făcut, iertînd nedreptățile și biruind fărădelegile” (Molîtvelnic).

Luînd seama, cu nemărginita Sa dragoste, la plîngerea noastră pentru greșelile și păcatele săvîrșite în fel și chip, în Taina Spovedaniei, Hristos ne îmbracă în bunătatea Sa, ne reasează în vrednicia de creștini, învrednicindu-ne de pace și liniște sufletească. Și ne face părtași acestor neprețuite daruri, pentru că El ne este Prietenul care și-a pus viața pentru mîntuirea noastră; pentru că ne este Duhovnicul cel desăvîrșit, Arhiereul cel Mare și vesnic, Cel care, „cu darul și cu milele iubirii Sale de oameni, ne iartă și ne lasă nouă toate păcatele” (Molîtvelnic). Iar dacă luăm hotărîrea să înfrîngem, în viitor, ispitele ducătoare la păcat, să ne arătăm biruitori asupra păcatului, El ne zice: „Celui ce biruiește — păcatul — îi voi da să șadă cu Mine în scaunul Meu, precum și Eu am biruit și am șezut cu Tatăl Meu în scaunul Lui” (Apoc. 3, 21). Atunci, cu adevărat, El va cîna cu noi și noi cu El.

ȘTIRI — INFORMAȚII — ȘTIRI — INFORMAȚII — ȘTIRI — INFORMAȚII

SIBIU

● Intre 18—28 februarie 1984, Î.P.S. Mitropolit Antonie al Ardealului a participat la lucrările Comitetului Executiv al Comitetului Central al Consiliului Ecumenic al Bisericilor, care s-au desfășurat la Geneva (Elveția).
Cu acest prilej, Duminică, 19 februarie a.c., Înalt Prea Sfinția Sa a participat la Sf. Liturghie de la biserica ortodoxă română, Învierea Domnului, din Geneva, unde a rostit un cuvânt de învățătură despre Judecata din urmă.

● Duminică, 4 martie 1984, în catedrala mitropolitană din Sibiu, la priceasnă, Î.P.S. Mitropolit Antonie a informat credincioșii despre călătoria mai sus arătată, după care a tîlcuit pericopa evanghelică din Duminică respectivă, zăbînd cu deosebire asupra iertării, asupra postului și în general asupra felului cum trebuie să ne trăim creștinește viața.

● Duminică, 19 februarie 1984, Prea Sfințitul Episcop-vicar Lucian Făgărășanul a oficiat, din încredințarea Î.P.S. Mitropolit Antonie al Ardealului, Sfinta Liturghie în biserica — monument istoric din parohia Săcădate, prot. Sibiu, fiind însoțit de la Centrul eparhial Sibiu de P.C. pr. cons. ad-tiv bis. Mihai Sămărghitan.

La sfîrșitul Sf. Liturghii P.S. Sa a rostit un cuvânt de învățătură legat de pericopa evanghelică, cuprinzînd Parabola Fiului Risipitor.

● Duminică, 26 februarie 1984, Prea Sfinția Sa a participat la Sfinta Liturghie săvîrșită în biserica din parohia Loamneș, prot. Sibiu, cu care prilej a adresat credincioșilor un cuvânt de învățătură despre post și însemnătatea lui pentru viața creștină.

● Luni, 12 martie 1984, la Centrul arhiepiscopesc Sibiu a avut loc o ședință a Consiliului eparhial și o consfățuire de lucru cu P.C. protopopi și cu cadrele de conducere ale Arhiepiscopiei Sibiului.

Desfășurate sub conducerea Î.P.S. Mitropolit Antonie al Ardealului, în cadrul lucrărilor s-au făcut o seamă de numiri în parohii vacante, s-au aprobat burse și subvenții pentru studenții teologi și elevii seminariștilor, s-au acordat ajutoare pentru parohii cu posibilități financiare reduse etc.

S-au dezbătut de asemenea unele hotărîri recente ale Sf. Sinod de interes general și s-au dat o seamă de îndrumări cu privire la disciplina financiară la parohii, centrele protopopești și Centrul eparhial.

A fost prezentat totodată noul protopop al protopopiatului Sf. Gheorghe, jud. Covasna, în persoana P.C. Pr. Gh. Olteanu de la parohia Covasna, căruia i s-au dat îndrumările de rigoare și care a exprimat hotărîrea de a-și împlini cu conștiințozitate munca de răspundere ce i s-a încredințat.

În cuvîntul de deschidere și închidere a lucrărilor Î.P.S. Mitropolit Antonie a făcut, între altele, o informare asupra activității externe a Bisericii noastre din ultima perioadă și a dat o seamă de îndrumări, accent deosebit punînd pe lucrarea preoților în parohii, pe disciplina lor, pe conduita lor morală și vestimentară de zi cu zi.

CONFERINȚA DEDICATĂ FAMILIEI

● Prezenți fiind studenții teologi, corpul profesoral, consilieri eparhiali etc., joi, 1 martie 1984, P.S. Episcop Vasile Coman al Oradei a vorbit în aula Institutului Teologic Universitar din Sibiu, despre importanța căsătoriei în viața studenților teologi, viitorii preoți.

Subliniind că Mîntuitorul Iisus Hristos a preiuit căsătoria, că, pe lîngă familia parohială, preotul ortodox are și o familie proprie, a cărei viețuire are urmări și pentru familia cea mare a parohiei, exemplificînd acest lucru cu o seamă de cazuri concrete, Prea Sfinția Sa a dat studenților teologi o seamă de îndrumări practice întru înțelegerea unor familii sănătoase. „Tînărul teolog — a spus între altele P.S. Sa — nu trebuie să dea ascultare unor îndemnuri lăaturalnice atunci cînd își întemeiază familia”, ci, avînd o viziune corectă asupra vieții de familie și misiunii preoțești, să pună la temelia vieții de familie dragostea curată, nealimentată de patimi, fidelitatea, respectul și sprijinul reciproc.

CLUJ

zentare a personalității și realizărilor episcopului Nicolae Ivan a făcut Î.P.S. Sa înaintea slujbei paras-talului.

● Duminică, 12 februarie 1984, Prea Sfințitul Episcop-vicar Iustinian Maramureșanul a săvîrșit Sf. Liturghie arhierescă în biserica parohiei Dej II, păstorită cu vrednicie de preoții: Gavril Todorean — paroh, Ioan Deac și Alexandru Man.

După Sf. Liturghie P.S. Sa a rostit un temeinic cuvânt de învățătură.

● Duminică, 19 februarie 1984, Prea Sfințitul Episcop-vicar Iustinian Maramureșanul a săvîrșit Sf. Liturghie în biserica din Turda, care deservește parohiile I și III, avînd ca preoți parohi pe Octavian Băieșu și Gheorghe Gotea.

La sfîrșit P.S. Sa a rostit un bogat cuvânt de învățătură despre Sf. Taină a Pocăinței.

ALBA IULIA

La predica zilei, P.S. Episcop Emilian a rostit un cuvânt de învățătură.

● În perioada 23—27 ianuarie a.c., la Centrul Eparhial din Alba Iulia a avut loc, prin purtarea de grijă a P.S. Episcop Emilian, a VII-a serie de cursuri misionare, cu un grup de 30 preoți din cele 8 protopopiate ale Eparhiei. Cursurile s-au desfășurat sub îndrumarea P.S. Episcop Emilian, prelegerile și seminariile fiind susținute de P.C. pr. profesori de la Institutul teologic din Sibiu.

● Intre 6—10 februarie, la Centrul eparhial Alba Iulia s-a ținut seria a VIII-a de cursuri misionare, la care au participat 28 preoți din toate protopopiile Eparhiei.

Ca și în celelalte serii, P.C. părinți cursanți au audiat prelegeri susținute de P.C. pr. profesori de la Institutul teologic din Sibiu, slujind zilnic utrenia, Sf. Liturghie și vecernia, rostind predici și cateheze.

● Sîmbătă, 11 februarie 1984, P.S. Episcop Emilian a slujit vecernia în biserica „Sf. Nicolae” din parohia Cugir I, pr. paroh Ioan Dămilă. După oficierea vecerniei, pr. paroh a făcut o succintă prezentare a parohiei și bisericii. La sfîrșit, P.S. Episcop a rostit un cuvânt de învățătură.

● Duminică, 20 februarie 1984, P.S. Episcop Emilian a oficiat Sf. Liturghie arhierescă în biserica „Sf. Arhangheli” de la parohia Cugir II, pr. paroh Donu Gheorghe și pr. Ramf Ioan.

Pr. Donu Gheorghe a făcut o prezentare a realizărilor gospodărești și duhovnicești din parohie. Încheind, P.S. Episcop a rostit un cuvânt de învățătură.

● În după-amiaza aceleiași zile, 22 februarie, în drum spre Alba Iulia, P.S. Episcop Emilian s-a oprit la biserica parohială din Vinerea, prot. Alba Iulia, localitate cu vechi tradiții, unde îl așteptau preotul și credincioșii, oficiînd slujba vecerniei. La sfîrșit P.S. Episcop Emilian a adresat un cuvânt de învățătură.

ORADEA

● Duminică, 5 februarie 1984, ierarhul a săvîrșit Sf. Liturghie în biserică din parohia Oradea-Vii (cartierul C.F.R.), păstorită cu hărnicie de preoții Ilie Feier și Gheorghe Nemeș, iar Duminică, 19 februarie 1984, a liturghisit în biserica din parohia Ucuriș, prot. Oradea, păstorită de preotul Florian Teșt, prot. Oradea, și vecernia în parohia vecină Olcea, prot. Beiuș, păstorită de preotul Ioan Pană. La fiecare sîntă slujbă, chiriarhul a ținut cite un cuvânt de învățătură.

● Intre 6 și 11 februarie 1984, s-au ținut la Centrul eparhial, sub îndrumarea chiriarhului, cursuri de îndrumare pastorală cu prima serie de preoți din acest an, în număr de 30, din protopopiile Satu Mare și Carei, cu scopul de a învia activitatea misionară a preoților întru zidirea duhovnicească și obștească a credincioșilor lor.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

COMITETUL DE REDACȚIE: Dr. Antonie Plămădeală, Mitropolitul Ardealului — președinte; Lucian Făgărășanul, Episcop-vicar — vicepreședinte; Pr. prof. Dr. Dumitru Abrudan — redactor responsabil; Prof. Dr. Aurel Jivi — redactor adjunct; Arhid. Gheorghe Papuc, Pr. prof. Dr. Mircea Păcurariu — membri; tehnoredactor: Diac. Ezechiel Oancea; corector: Pr. Vartolomeu Constantinescu.

Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la ILEXIM Departamentul Export — Import Presă P.O. Box 136-137 — telex: 11226, București, str. 13 Decembrie nr. 3.

Semnalăm... Semnalăm...

● Ce bine că într-o lume atît de bîntuită de rele, de amenințări cu bombe și rachete nucleare, se mai aud și voci care cîntă iubirea! După IMNELE IUBIRII datorate poetului Ioan Alexandru, alt mare poet, Radu Cărneci dedică iubirii o „co-roană de sonete” (în număr de 16), intitulată: TRIUMFUL IUBIRII, (Lucașăru, 6, 1984, p. 6).

● Preotul Remus V. Grama din S.U.A. publică în revista ONE CHURCH (nr. 1, 1984) o recenzie la cartea ieromonahului IOANICHIE BALAN: PATERIC ROMÂNESC. Și așa sihaștrii noștri ies în lume! De unde se poate vedea că drumul spre conștiința creștină de pretutindeni, spre universalitate, trece prin virtutea practică acasă, în munții și în poienile noastre. Mulți călătoresc în lume, dar nimeni nu-i remarcă, nimeni nu-i pomenește. Aceștia, sihaștrii din cartea lui Ioanichie, iară să fi călătorit nicăieri, umblă acum pe pagini de cărți și prin vieți de oameni, în chip de modele, pe la Paris, pe la Atena, pe la New York, și călătoria lor e de abia la început. Fuga Mundi (fuga de lume), întoarsă acum pe dos, se dovedește a fi fost cu adevărat Amor mundi, pentru că toți au fost rugători pentru lume, iubitori de oameni, buni, blînzi și generoși. Și cine nu e gata să deschidă ușa, brațele și inimile, unor astfel de oaspeți?

● În VATRA (2, 1984, p. 7) Vasile Netea își continuă Memoriile (XXXIII) oprindu-se asupra istoricului Gheorghe I. Brătianu — Amănunte interesante! Mai ales asupra relațiilor deloc liberale dintre membrii Brătieni ai Partidului Liberal!

● Revista EGYHÁZI KRONIKA (1, 1984) din Budapesta, publică o parte dintr-un studiu al părintelui profesor D. Stăniloae intitulat Ortodoxia și cultura bizantină.

● O scrisoare pe care nu s-a lipit eticheta AIR MAIL la Minneapolis U.S.A., la 7 noiembrie 1983, a făcut cu vaporul și cu ce va mai fi călătorit pe uscat, pînă la Sibiu, exact patru luni. Billy Graham va fi așteptînd și acum răspunsul la felicitările lui de Crăciun.

Dacă nu punem nici noi eticheta, numai bine îl va primi prin iulie! Cam ca pe vremea lui Columb!

● În revista Magazin (nr. 10, 1984, p. 4), sub genericul „lumea celor care nu cuvîntă”, Viorica Tănăsescu a început un serial interesant, cu titlul INSTINCT SAU INTELIGENȚĂ? investigînd în resorturile adînci ale comportării animalelor. În aceeași revistă (p. 10) se povestește un caz de fraternizare ciine-pisică, care ar putea servi de model și pentru unii oameni!

● Despre complexitatea și miracolele pe care le prezintă creierul uman, vorbește într-un interviu profesorul Vlad Voiculescu, în revista „Flacăra” (nr. 10, 1984, p. 22). „Creierul este o miniaturizare extraordinară” scrie el. Un creier artificial, de aceeași complexitate, nu va putea fi niciodată realizat, pentru simplul motiv că „nu se pot construi de către om elemente atît de mici”. Și dacă ar fi numai din cauza aceasta! Într-un creier de dimensiunile celui uman, între cele câteva zeci de miliarde de celule, fiecare celulă are zeci de mii de conexiuni, toate la un loc ajungînd la un quatralion! Un creier construit de om — spune Dr. Voiculescu — ar putea fi cît piramida lui Keops. Într-o altă informație dintr-un număr anterior al revistei, am citit că ar atinge dimensiunile pămîntului. E mai plauzibilă părerea aceasta, dacă ar trebui să se reproducă — presupunînd că ar fi posibil — și conexiunile de ordin senzorial, afectiv, moral și de conștiință, de imaginație și de creație.

● Romanian Orthodox Church News, buletinul trimestrial de informații al Patriarhiei noastre, a ajuns la al XIV-lea an. Se publică în limbile engleză și franceză. Nr. 4 din 1983 poartă pe frontispiciu cuvintele: LA PAIX DU MONDE — LA VIE DU MONDE.

● TRANSILVANIA ROMÂNESCĂ DE TOTDEAUNA, este titlul unui frumos articol al Păr. Dr. Vasile Vasilachi, apărut în ziarul CREDINȚA (The Faith) din S.U.A. (Detroit, anul XXXIII, nr. 11—12/1983, p. 3).

● Ne-a sosit, frumos redactată, revista CANDELA (anul XI, nr. 45, 1983) a parohiei ortodoxe române din Stockholm, Suedia, redactată de preotul Anton Poșircă. Conține, printre altele, un medalion: MICHEL STERIADE, președintele Asociației culturale internaționale a Etniei Române (ACIER) și cunoscut poet și publicist român stabilit în Belgia.

● La München în revista RENAȘTEREA a parohiei ortodoxe române, în nr. 4/1983, printre alții semnează Diac. Asistent Ioan Carazo: Destindere și cooperare în lume pentru apărarea vieții, iar Pr. Ioan Săbăduș de la Salzburg (Austria) scrie despre Simpozionul internațional Cantacuzino care a avut loc la Viena (7—12 sept. 1983). Revista apare în reușite condiții grafice.

● În VATRA (2, 1984, p. 5), Dan Culcer scrie despre „Confiniile eseului românesc”. Un capitol, e drept, încă neterminat (cu „va urma”), e intitulat: Protoistoria eseului românesc, și se ocupă numai de acele producții literare care se intitulază ca atare, adică eseu (sub diferite forme) sau, în traducere, încercare. Poate că în categoria eseu ar trebui să intre și producții care se înscriu în gen iară să-și dea neapărat numele respectiv. În „protoistoria” genului, pe care autorul o circumscrie aproximativ jumătății secolului al XIX-lea (Aug. Treboniu Laurian, Vasile Conta, Alexandru Lambriar ș.a.), ar putea intra de pildă și Dionisie Romano, care publică la Buzău o revistă în anii 1839—1840 (Vestitorul Bisericesc). Editorialele sale au fost adunate de Onisifor Ghibu într-o carte: Vrei să fii înțelept? (București, 1916, 207 p.) iar un biograf al său crede că acestea ar putea fi eseuri și că Dionisie Romano ar trebui înscris și el printre primii noștri esești (vezi Antonie Plămădeală, Nume și fapte în istoria culturii românești, București, 1983, p. 67—68, sau Spiritualitate și istorie la întorsura Carpaților, vol. II, Buzău, 1983, sub îngrijirea aceluiași, p. 106—107). Să fi mers prea departe, înșelat de admirația față de acest înaintaș?

ANTONIE P.